

2024-05-08

Remiss NV-02007-24

Svenska Jägareförbundets svar på Frågor med anledning av regeringsuppdrag gällande vildsvin.

Svenska Jägareförbundet, nedan kallat förbundet har följande synpunkter.
För att enkelt följa strukturen i frågeställningarna har vi kopierat in dessa som rubriker nedan varefter svar följer under respektive fråga. Förbundet besvarar frågorna ur ett nationellt perspektiv då vi är rikstäckande organisation.

Nattsikten

1. Hur ser ni på behov av nattsikten för att underlätta vildsvinsjakten i det område din myndighet/organisation bedriver verksamhet?

Förbundet anser att behovet är varierande geografiskt och att beskrivna hjälpmedel är den avgörande faktorn som föranlett den kraftiga reduktion av vildsvinsstammen som skett sedan regelverket infördes. Hjälpmedlen är så pass effektiva att vildsvinen lokalt mer eller mindre tagits bort helt. Förbundet bedömer att behoven av hjälpmedlen kvarstår.

2. Bedömer ni att vildsvinsjakten har förändrats något sedan nattsikten blev tillåtna i maj 2019?

Tveklöst har jakten blivit långt mycket mer effektiv och lett till en stark reduktion av vildsvinsstammen på de flesta håll. Bedömningen är dock att felskjutningar har ökat i form av att t ex kulingförande sugga fälls då man inte lokaliserat smågrisar före skott mot vuxet vildsvin i hög vegetation. Att felskjutningar ökat bedömer vi som kopplat mot att en högre andel vildsvin skjuts i mörker jämfört med dagsljus. Givet mörker är inte felskjutningsrisken högre med nattsikten, snarare tvärt om.

3. Finns några fördelar med nattsikten ur jakt- eller förvaltningsynpunkt gällande vildsvin?

Jakten blir mer effektiv samt att jägaren enklare får en bild över vad det är för kategori av vildsvin samt om det finns fler djur med i gruppen.

4. Finns några nackdelar med nattsikten ur jakt- eller förvaltningssynpunkt gällande vildsvin?

Förbundet har noterat ett ökat antal tillbud avseende såväl jaktolyckor som felskjutningar av exempelvis tamdjur. Vid dessa händelser tenderar jägare som saknar svensk jägarexamen vara kraftigt överrepresenterade. När jakten bedrivs i totalt mörker och jägaren saknar kunskap om landskapsbilden så blir det farligt. Viktigt att veta hur det ser ut i dagsljus för att kunna identifiera kulfång, säkra vinklar och så vidare, för att kunna avlossa ett säkert skott. Verket bör överväga, med hänvisning till de erfarenheter som gjorts, om behov finns för att införa någon form av utbildningskrav för att få använda mörkerriktmedel vid jakt.

Förbundet har också fått flertalet rapporter om att hjälpmedlen missbrukas i så måtto att de används på ett otillåtet sätt. Exempelvis kan nämnas otillåtet användande av fordon vid jakten där utövaren använder bil och mörkerhjälpmedel för att söka efter vilt. Förbundet har även fått in rapporter om att mörkerriktmedel också används frekvent av vissa individer för att skjuta andra djurarter som riktmedlen inte är avsedda för, såsom rödräv och övrigt klövvilt. Förbundet anser vidare att frågan om användandet av nattsikten även bör beaktas ur ett djuretiskt perspektiv och vad blir konsekvensen av ständig störning under dygnets mörka timmar. Effekterna är okända.

Vidare är det även utmanande med avståndsbedömning i de fall som avståndsmätare ej är inbyggd i optiken. Detta leder många gånger till skott på för långa håll, vilket i sin tur kan leda till eftersök och utökat lidande för vildsvinen.

5. Finns några ytterligare etik- eller säkerhetsaspekter som ni inte redan nämnt i fråga 3 eller 4?

Inom vissa geografier har en så pass kraftig överbeskattning skett att vildsvinen mer eller mindre försvunnit. Enligt förbundets uppfattning är det inte en önskvärd effekt att vildsvinen riskerar att försvinna helt från större områden.

Förbundet vill också tydligt poängtera det som nämnts vid frågeställning 4 ovan. Vi ser en uppluckring av jaktetik och regelefterlevnad där en liten men ökande andel jägare missbrukar dessa hjälpmedel på otillåtna sätt samt för otillåtna arter. Detta är en utveckling som organisationer, myndigheter och politiker tillsammans har ett ansvar för att motverka.

6. Hur skulle ni beskriva skillnaderna mellan mörkersikten respektive termiska sikten ur ett jaktligt perspektiv?

Ett termiskt sikte är extremt effektivt för att upptäcka djur oavsett hur mörkt det är, dock kan kringliggande terräng vara mycket svårt att urskilja vid jakt med termiska sikten. Bildförstärkande/bildomvandlande sikten har egentligen motsatt verkan, det är svårare att upptäcka djuren jämfört med termiskt, men man får en klarare bild av omgivningarna så långt som IR-belysningen når. Det är emellertid inte som att bedriva jakt på dagtid och det är av största vikt att jägaren har god lokalkännedom för att jakten ska bli säker.

Svenska Jägareförbundet

Bildåtergivning, oavsett teknik, är starkt kopplad mot kvaliteten av utrustningen. Teknikutvecklingen går snabbt varför både ålder och prisklass på utrustningen är avgörande.

Belysning

7. Hur ser ni på behovet av att använda belysning vid skottlossning för att underlätta vildsvinsjakten i det område din myndighet/organisation bedriver verksamhet?

Förbundet bedömer det som att behovet finns. Belysningen fyller i viss mån andra syften än mörkerriktmedlen, inte minst när jakt sker vid åtel. När mörkerriktmedlen är ett långt mycket effektivare hjälpmedel för att komma till skott så kan belysningen över tid användas avskräckande. Erfarenheter visar att grupper av vildsvin som beskattats med hjälp av belysning lär sig att lampan är farlig. Denna inlärning kan vara skadeförebyggande då andra än jägaren kan skrämman vildsvinen från exempelvis gröda genom att lysa på dem med en fick- eller pannlampa. Utöver ovanstående anledning kan det finnas jägare som har svårt att finansiera så pass dyra mörkerriktmedel, men som ändå vill bedriva jakt på vildsvin på växande gröda vilket möjliggörs tack vare möjlighet att nyttja belysning.

8. Finns några fördelar med användning av belysning enligt fråga 7 ur jakt- eller förvaltningssynpunkt gällande vildsvin?

Se svar ovan.

9. Finns några nackdelar med användning av belysning enligt fråga 7 ur jakt- eller förvaltningssynpunkt gällande vildsvin?

Det är möjligt att vildsvinen kan bli oroliga när lampan tänds vilket kan leda till ökad skadeskjutningsrisk om vildsvinet hastigt bestämmer sig för att fly.

10. Finns några ytterligare etik- eller säkerhetsaspekter som ni inte redan nämnt i fråga 8 eller 9?

På samma sätt som vid jakt efter vildsvin med mörkerriktmedel kan nyttjande av motorfordon i jakten och jakt efter andra arter förekomma även med lampa.

En aspekt att lyfta in vid användandet av lampa kontra mörkerriktmedel är förhållandet till annan mänsklig aktivitet i områden där jakt bedrivs. Används mörkerriktmedel är jägarna "anonyma" vilket kan innebära mänsklig aktivitet inom jaktområdet med allt det kan innebära men också möjligen underlätta illegal verksamhet. Används "vanlig" belysning kan människor välja att inte befinna sig i området för att "inte störa jakten".

Ytterligare hjälpmedel

Svenska Jägareförbundet

11. Finns det behov av ytterligare hjälpmedel för att underlätta jakt efter vildsvin? Dvs. utöver de som idag är tillåtna för användning.

Nej. Förbundet anser att nu tillåtna hjälpmedel mer än väl räcker för att begränsa och vid behov reducera vildsvinsstammen. Populationsutvecklingen de senaste åren sedan denna typ av utrustning tilläts talar för sig själv.

Jaktförordningen

12. Skulle ni vilja se några ändringar i följande bestämmelser om nattsikten och belysning?

Jaktförordningen 14 a §

Elektronisk bildförstärkare, elektronisk bildomvandlare, värmekamera eller rörlig belysning får användas i nära anslutning till jaktvapnet vid jakt efter vildsvin.

Termiska sikten får dock endast användas vid jakt i öppen terräng eller vid åtelplatser.

Nej

Andra åtgärder

13. Har ni förslag på åtgärder som kan öka incitamenten att bedriva vildsvinsjakt?

Det enskilt viktigaste incitamentet är att det faktiskt finns vildsvin att jaga. På många håll har intresset avtagit med vikande vildsvinsstammar. Detta kan upplevas som ett moment 22 då intresset endast kan upprätthållas vid en viss nivå av förväntad framgång samtidigt som önskan från samhället är att begränsa stammen.

Att tillåta försäljning av vildsvinskött direkt till konsument har länge efterfrågats av en rad organisationer, däribland förbundet. En sådan möjlighet kan öka incitamenten om det är tillräckligt enkelt och fritt från kostnader och administration.

SVENSKA JÄGAREFÖRBUNDET

Åke Granström
TF Generalsekreterare

Anders Nilsson
Bitr. Riksjaktvårdskonsulent